

Karácsonyi Dávid

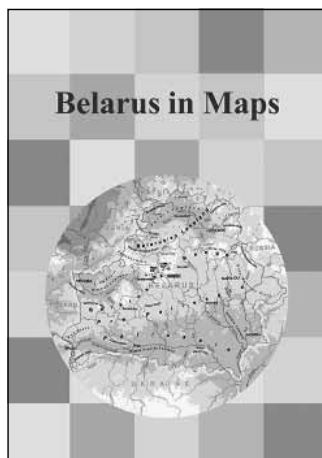
Belarus in Maps

Regionális földrajzi atlasz
az MTA Földrajztudományi Intézet kiadásában

A geográfia, a térbeli tájékozódás, tájékozottság tudománya a népek, kultúrák közötti közös nyelv, az egymás kölcsönös megértésének univerzális nyelvezete, a nemzetközi diplomácia fontos építőeszköze is lehet. Az ilyen pozitív kezdeményezésekre szép példa a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Földrajztudományi Intézetének 2007 óta meg-

jelenő országokat, régiókat bemutató regionális földrajzi könyv-atlasz sorozata, amelynek legújabb tagja a 2017 szeptemberében belarusz-magyar kutatói együttműködésben megjelent *Belarus in Maps* című angol nyelvű kiadvány. Az „in Maps” regionális földrajzi könyvsorozat legújabb kötetének célja az Európai Unió keleti szomszédságában fekvő Belarusz (korábbi nevén Fehéroroszország) regionális földrajzi szemléletű megismertetése, a belarusz nemzet, társadalom és gazdaság térbeli fejlődéséhez kötődő kérdések bemutatása.

Az 1991-ben a Szovjetuniótól függetlenné vált Belarusz Köztársaság számára a negyed évszázados önállóság új lehetőségeket és kihívásokat kínált. A régió különutasának számító ország – a korábbi elszige-

telődésből részben kilépve – 2009 óta részt vesz az EU Keleti Partnerség programjában, sőt 2014 óta Minszk a nemzetközi diplomácia egyik fontos találkozó-pontjává vált. Az ország stratégiai jelentősége felértékelődőben van, ám a legtöbb európai polgár továbbra is alig ismeri Belaruzt. A belső társadalmi-gazdasági viszonyokról alkotott külső kép számos te-

kintetben előítéletek által torzított. Az ország kapcsán rengeteg az érzékeny, kényes kérdés és vita tudományos és politikai berkekben egyaránt, ami kihívás elé állít minden objektivitásra törekvő kutatót, aki az országról készítené tanulmányt.

Mindez indokoltá tette (de egyben kihívást is jelentett!), hogy Belarusz a 2007-ben elindult, az MTA CSFK Földrajztudományi Intézet által jegyzett, Kocsis Károly akadémikus által életre hívott és szerkesztett „in Maps” sorozatban Délkelet-Európa, Ukrajna és Magyarország után egy önálló kötetet kapjon.

A *Belarus in Maps* a Belarusz Nemzeti Tudományos Akadémia és a Belarusz Állami Egyetem Földrajzi Kara kutatóinak, oktatóinak közreműködésével készült el. A szakmai kapcsolata-

tok a kiadvány megjelenését megelőző évtizedre nyúlnak vissza a magyar és a belarusz földrajztudósok között. Több közös előzetes cikk és könyv (pl. Jeney–Karácsonyi szerk., 2015, *Minsk and Budapest, the two capital cities*) megjelenése után az atlasz technikai kivitelezési munkái 2015 elején kezdődtek meg.

A *Belarus in Maps* sok tekintetben eltér a sorozat korábbi tagjaitól, ám főbb vonásaiban igyekszik azokat követni. A korábbi kiadványokkal ellentétben a *Belarus in Maps* alulról induló kezdeményezés volt, de Kocsis Károly akadémikus szakmai segítségével, támogatása, majd hathatós kiállása nélkül a kiadás pénzügyi feltételei nem teremthetők volna elő. A mű megjelenését végül az MTA 2016. évi támogatása tette lehetővé. A *Belarus in Maps* így majd 8 év késéssel követi a sorozat legutolsó tagját, a *Hungary in Maps*-et. Kisebb csoda, hogy a kedves olvasó végre a kezében tarthatja e művet, ám a felmerült nehézségek ellenére eltökéltségünk töretlen az „in Maps” sorozat további folytatása terén!

A korábbi kötetek és az eltelt évek tapasztalatait összegezve számos újítást vezettünk be a kiadványban. Belaruszt a földrajzi leírással szakítva igyekeztünk problémáspecifikusan bemutatni. Az általános részek mellett országspecifikus fejezetek tárják az olvasó elé a belarusz nemzet és nyelvhasználat fejlődésével, a csernobili baleset társadalmi hatásaival és a sajátos gazdasági modellel kapcsolatos kérdéseket. A kötet kiegészült egy tisztán regionális földrajzi, regionális politikai fejezettel is, illetve külön foglalkoztunk a földrajz oktatásban, kutatásban betöltött szerepével is. Egy-egy olyan kérdést, ami nem tartozik a téma fő sodrához, külön

szövegdobozokban mutattunk be a téma iránt érdeklődő olvasó számára. A kiadványt nemcsak a majd száz térképpel és ábrával, de – a szakmaiság kereteit megtartva – fényképekkel is igyekeztünk illusztrálni.

Újdonság az is, hogy az atlasz ingyenesen hozzáférhető a világhálón elektronikus formában (<http://www.mtafki.hu/inmaps/>), illetve nyomtatott formában természetesen megvásárolható az MTA Földrajztudományi Intézet könyvtárában.

Fontosnak tartom az olvasóval megosztani azon személyes észrevételem, hogy Belarusz egy olyan ország, ahová mindig örömmel látogattam el a munka során, és ahonnan pozitív élményekkel és benyomásokkal tértem haza. A helyiek vendégszeretete, nyitottsága, együttműködő-készsége a felmerülő nehézségek ellenére hamar lebontott mindenféle akadályt a szakmai együttműködés elől, ami így az alulról induló kezdeményezés ellenére is sikerrel zárulhatott. Bátran ajánlom a kedves olvasónak, hogy ne csak az atlasz térképeit nézegesse, lapozgassa, de látogasson is el Belaruszba, Európa eme alig ismert, de természeti szépségeiben, kulturális értékekben és kulináris élményekben gazdag országába!

Őszintén hiszem, hogy a kiadvány elősegítheti egymás megismerését, a régió nemzetei közötti jobb megértést, hozzájárulhat a kulturális-tudományos párbeszédhez, és előmozdíthatja a gazdasági-társadalmi kapcsolatok élénkülését is. A térképekkel gazdagon illusztrált kötetet örömmel ajánlom nemcsak geográfusoknak, közgazdászoknak, politológusoknak, de diplomatáknak, politikusoknak, befektetőknek vagy a térség iránt érdeklődő nagyközönségnek is a Bug folyótól keletre és nyugatra egyaránt.